

BIBLIOTEKOS VEIKLA 2022

2022 m. Vilniaus kolegijos bibliotekos ištekliams įsigyti buvo skirta 166,9 tūkst. Eur, tai yra 4,6 proc. daugiau nei 2021 m. (159,5 tūkst. Eur). Iš šių lėšų – 58,3 tūkst. Eur skirta naujoms knygoms ir kitiems dokumentams įsigyti, 38,6 tūkst. Eur – periodinių leidinių prenumeratai (įskaitant elektroninius leidinius, prieigas), 70 tūkst. – elektroninių išteklių (knygų, duomenų bazių) prenumeratai (įskaitant narystės mokesčius). Vieno studento aprūpinimui informacijos ištekliais skirta 29,4 Eur, tai viršija *Strateginiame plane 2025* išsikeltus siekinius (22 Eur).

Tradicinį bibliotekos fondą papildė 1975 vnt. 837 pavad. naujų leidinių: nupirka – 1821 vnt. (62,8 proc. užsienio leidėjų), paramos būdu gauti – 154 vnt. Palyginus su 2021 m., leidinių nupirka 1,8 proc. daugiau, jiems įsigyti lėšų išleista 5,7 proc. daugiau. Ataskaitiniu laikotarpiu tęsiami bibliotekos fondo peržiūros darbai, atrenkami praradę aktualumą leidiniai, nurašyta 3162 vnt. 755 pavad. dokumentų 10,8 tūkst. Eur sumai, todėl bibliotekos fizinis fondas mažėja (1 lentelė).

2022 m. gauti 87 pavad. (52,9 proc. užsienio kalbomis) 116 periodinių leidinių komplektai, iš jų 20 pavad. prieinami elektroniniu formatu. Palyginus su 2021 m., periodinių leidinių komplektų skaičius sumažėjo 12,8 proc. (atsisakyta nepaklausių ir neaktualių leidinių), o elektroninių periodinių leidinių, prieinamų nuotoliniu būdu, skaičius nepakito.

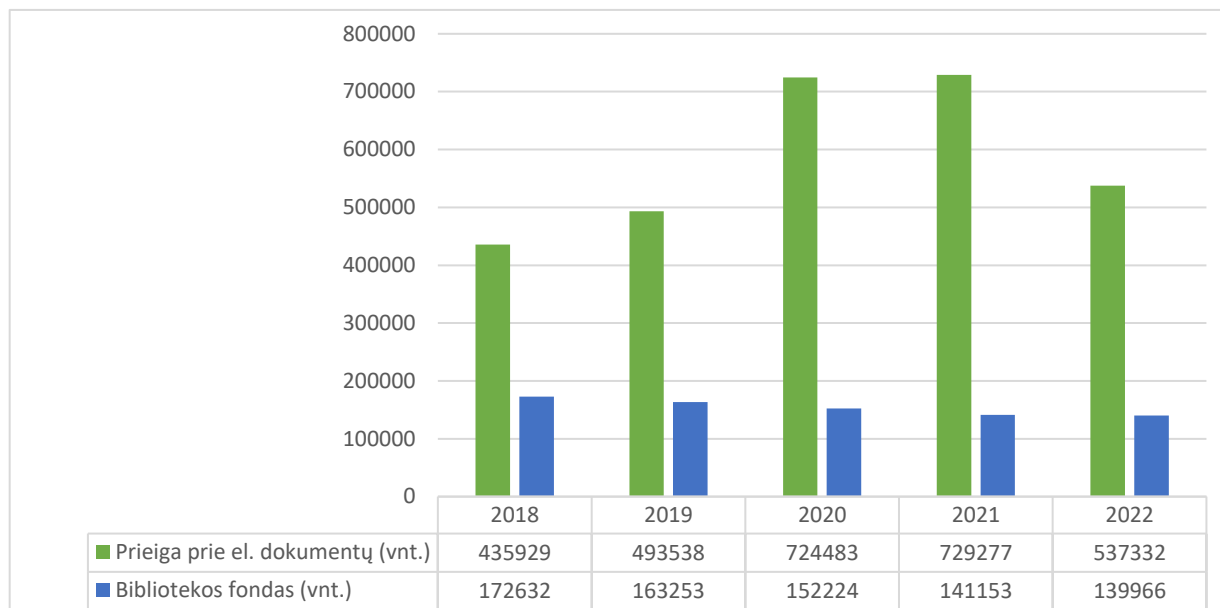
1 lentelė. Pagrindiniai bibliotekos veiklos rodikliai 2018-2022 m.

Bibliotekos veiklos rodikliai	2018	2019	2020	2021	2022
Bibliotekos fondas (fiz. vnt.)	172611	163253	152224	141153	139966
Gauta per metus (fiz. vnt.)	3603	2581	2344	1990	1975
Periodinių leidinių prenumerata (pavad.)	136	127	115	98	87
Gauta parama (tūkst. Eur)	1,5	0,9	1,06	1,12	0,7
Registruotų skaitytojų skaičius	7683	8105	7775	7831	7761
Apsilankymų skaičius	158042	126568	49445	31342	40724
Dokumentų išduotis (fiz. vnt)	171845	181781	116913	96852	88374
Skaityklų darbo vietų skaičius	276	276	267	267	265
Interneto skaityklų darbo vietų skaičius	81	81	64	64	57
Kompiuterizuotos darbo vietos personalui	29	29	27	27	28
Darbuotojų skaičius (etatai)	27	27	20	20	20
Bibliografinių įrašų el. kataloge (nauji pavad.)	954	847	894	840	748
Prieiga prie e-dokumentų (pavad.)	435929	493538	724483	729277	537332
Viso teksto dokumentų panauda (pavad.)	59805	99575	285549*	126261*	225429

*Duomenys perskaičiuoti ir pakoreguoti 2023 m. pagal patikslintą tiekėjų informaciją ir skaičiavimo metodiką.

2022 m. bibliotekos elektroninių išteklių skaičius sumažėjo 26,3 proc. (1 lentelė), nes dėl mažos panaudos nuspręsta nebeprenumeruoti duomenų bazių Digital Theatre ir Naxos Music Online (184,7 tūkst. pavad.), o pasibaigus „eMoDB.LT3“ projektui, laikinai sustabdyta Computers & Applied Sciences Complete (EBSCO) (1,3 tūkst. pavad.) duomenų bazės prenumerata (nuo 2023 m. prenumerata atnaujinta). Visgi vertinant tik pagrindinius studijoms reikalingus išteklius: knygas ir žurnalus, palyginus su 2021 m., jų skaičius prenumeruojamose duomenų bazėse nesumažėjo, o atvirkščiai – padidėjo: knygų 4,7 proc., o žurnalų ir kitų periodinių leidinių net 31,7 proc. Iš viso Kolegijos vartotojai turėjo prieigą prie 449 tūkst. pavadinimų viso teksto elektroninių knygų (2021 m. 429 tūkst. pavad.), iš jų: 1,7 tūkst. Lietuvos leidėjų elektroninių knygų šiose kolekcijose: KTU, VILNIUS TECH, Vitae litera, KU, KVK, VDU; užsienio leidėjų – 447,5 tūkst. elektroninių knygų duomenų bazėse: EBSCO eBook Academic Collection, Academic Complete (Proquest Ebook Central), ir Skillsoft. Mokslinių žurnalų ir kitų tęstinių viso teksto leidinių pasiūla siekė 26,4 tūkst. pavadinimų (2021 m. 20,1 tūkst.) šiose prenumeruojamose duomenų bazėse: EBSCO Publishing (eIFL.net DB paketas – 8 duomenų bazės), Emerald Management eJournals Collection, Taylor & Francis, Springer Journals ir Wiley Online Library. Be knygų ir tęstinių leidinių vartotojai turėjo prieigą prie 4 tūkst. pavadinimų kitų išteklių, 57 tūkst. standartų ir prieigą prie įvairių rinkos tyrimų duomenų (Passport). Biblioteka vartotojams siūlo ir atviros prieigos duomenų bazes, atskirus leidinius bei elektronines knygas, kurie prieinami per Kolegijos virtualią biblioteką arba per nuorodas

bibliotekos interneto puslapyje. Nors elektroninių leidinių pasiūla 2022 sumažėjo, tačiau tradicinis fondas per šį laikotarpį taip pat mažėjo, todėl atotrūkis tarp elektroninių ir fizinių leidinių pasiūlos 2022 m. išlieka (1 pav.). Elektroniniai leidiniai sudaro 79,3 proc. visų bibliotekos išteklių – šis rodiklis beveik pasiekia *Strateginiame plane 2025* išsikeltus siekinius (80 proc.).

1 pav. VK bibliotekos fizinių ir elektroninių dokumentų skaičiaus dinamika 2018-2022 m.

Per ataskaitinį laikotarpį biblioteka prenumeravo 18 duomenų bazių, o 2023 m. laikotarpiui užprenumeruota 21 duomenų bazė, didžioji dalis – 17 per LMBA, ŠMSM skirus finansavimą mokslo ir studijų duomenų bazių prenumeratai, už šias duomenų bazines Kolegija sumokėjo tik kofinansavimo mokestį (28 proc. visos sumos) ir 4 duomenų bazines Kolegija prenumeravo savo lėšomis. Iš viso visiems elektroniniams ištekliams išleista 82,7 tūkst. Eur.

Per 2020-2021 m. vartotojų lankomumas fakultetų bibliotekose kasmet mažėjo, bet praėjus COVID pandemijai, 2022 m. pagaliau pastebimas didesnis vartotojų aktyvumas – fizinis lankomumas bibliotekoje (1 lentelė) padidėjo – 29,9 proc. Visgi leidinių išduoties rodiklis mažėjo ir 2022 m. – 8,7 proc., tačiau ne taip ženkliai kaip 2021 m. (17,2 proc.). Virtualių apsilankymų bibliotekoje skaičius sumažėjo – 22,8 proc. (98 tūkst., 2021 m. – 127 tūkst.), galima priežastis – didesnis vartotojų lankomumas fizinėse bibliotekose bei studentų skaičiaus mažėjimas. 2022 m. bibliotekos interneto puslapių (LT ir EN) peržiūros siekė 93 tūkst., nuotoliniuose mokymuose dalyvavo (įskaitant mokymų peržiūras Stream (Office 365) aplinkoje) per 2,4 tūkst. vartotojų, o naujų knygų ir teminių virtualių parodų (Sway, Office 365) peržiūros siekia 2,4 tūkst. kartų.

Elektroninių išteklių panaudos rodikliai (1 lentelė) už 2020 ir 2021 m. buvo perskaičiuoti ir koreguoti, kadangi nuo 2022 m. pasikeitė kelių duomenų bazių panaudos skaičiavimo metodika (VILNIUS TECH, Passport, Skillsoft). Perskaičiavimas buvo būtinas, norint tiksliau atspindėti ir analizuoti realius panaudos duomenis. Nors bendras elektroninių išteklių skaičius sumažėjo, tačiau jų panauda 2022 m. padidėjo 44 proc., atsisiųsta ir peržiūrėta 225,4 tūkst. dokumentų, labiausiai didėjimas pastebimas naudojant Springer ir Emerald duomenų bazines.

Biblioteka nuolat vykdo mokymus bei teikia individualias konsultacijas bibliotekos paslaugų, išteklių ir informacijos paieškos, plagiatų patikros, citavimo bei bibliografinių duomenų tvarkymo įrankių temomis, iš viso 2022 m. įvyko 87 mokymai (28,7 proc. mažiau nei 2021 m.), iš jų – 38 nuotoliniu būdu Teams aplinkoje, mokymuose dalyvavo per 1,9 tūkst. dalyvių; Verslo vadybos fakultete vyko „Įvado į informacinį raštingumą“ paskaitų ciklas; paruošti mokomieji ir mokymų vaizdo įrašai, kurie įkelti Microsoft 365 Stream aplinkoje, įrašų peržiūros siekia 1,4 tūkst. kartų.

Kolegijos bibliotekos elektroniniame kataloge ALEPH 2022 m. parengti 748 nauji bibliografiniai įrašai, eLABa PDB talpykloje užregistruota 263 Kolegijos darbuotojų mokslo ir meno publikacijos, iš viso užregistruota 2,4 tūkst. publikacijų (institucijos autoriams priskirta 2,8 tūkst.).

Bibliotekos darbuotojai nuolat dalyvauja ir kelia kvalifikaciją įvairiuose seminaruose, prisideda prie tarptautiškumo plėtros ir dalyvauja Erasmus+ personalo mobilumo programoje (2 stažuotės ir 1 konferencija per 2022 m.) bei dalijasi įgyta patirtimi su bibliotekos darbuotojais.

Parengė
Kristina Blaževičienė
Bibliotekos vadovė
2023-01-27